

TVRDOŠÍN

NOVINY VŠETKÝCH OBČANOV MESTA

FEBRUÁR 1992

CENA 2 KČS

Albertvillský príklad

Sporadicky dávno predtým, ale stále zväčša najmä týždeň pred otvorením mali sme možnosť čítať, počúvať i vidieť rozličné správy a reportáže o dejisku XVI. zimných olympijských hier vo francúzskych savojských Alpách. Dozvedeli sme sa o nemalých problémoch, s ktorými museli usporiadatelia zápasíť, kým športoviská a ostatnú infraštruktúru pripravili tak, aby boli spokojní v čase hier predovšetkým hostia a po hrách - aj domáci obyvateľia. Mali sme možnosť počuť obrovské dolárové sumy, zaplatené televíznymi spoločnosťami za práva priamych prenosov i finančné injekcie do dobudovania stredísk, materiálnoho vybavenia, ale aj, napríklad do priebehu otváracieho ceremoniálu, ktorý, som o tom presvedčený, nadlho ostane v pamäti nielen tých vyše 30 tisíc priamych účastníkov, ale vďaka farebnej televízii aj miliónov ba dokonca vraj miliárd divákov pri obrazovkách. Nádherné spojenie technického myslenia s umeleckým rozletom, fantáziou, nápadmi a vynaliezavosťou, úžasné arénové divadlo inšpirované tvorbou výtvarných génirov od Leonarda da Vinci cez Hieronyma Boscha po Salvadora Daliho, ale aj od konštruktérov prvých lietajúcich strojov po slovenského vynálezcu padákov Štefana Baniča nemohli nikoho zo sledovateľov nechať ľahostajným. Naopak, nadvládalo videným i mysleným šťastným spojením olympijskej myšlienky Pierra de Coubertina s odvekou túžbou človeka po slobodnom letaní len pomocou vlastných síl.

Umelecká štylizácia v baletnom spracovaní pohybových fáz jednotlivých športových disciplín umocnená priliehavou hudbou a inými zvukovými efektami boli básnickým vyjadrením, evokujúcim myšlienky na budúce tisícročie. Bravúrna nápaditosť, štýlová jednota a farebná explózia v kostýmovaní stoviek účinkujúcich, svetelné a technické efekty, dotváranie až do vytvorenia ilúzie nadsuku-točného, ale viditeľne bežne dostupnými prostriedkami sú viac ako inšpirujúce. Pomocou umeleckej štylizácie núti človeka rozmyšľať, nevdojak sa spoluzúčastniť na tom rozlete fantázie, túžbu po niečom podobnom v rámci svojich vlastných možností a svojimi vlastnými silami.

A čo s tým všetkým máme spoločné my, Tvrdosínčania, my Oravci, alebo hoci aj my, príslušníci malého slovenského národa? Veľa. Predovšetkým si môžeme vziať príklad. Zo zjednotenia v záujme vyššieho spoločného cieľa. Zo spôsobu ako to dosiahnuť. Z upustenia od žabo-myších potýčok a prikrútenia k spolupráci v spoločný prospech nás všetkých. Z toho, že netreba nečinne čakať, kým bude "lepšie", nečakať, kým to niekto za nás "prinesie", ale už teraz robiť všetko čo sa dá, aj keď len za malé peniaze a len vlastnými silami. Je jasné, že všetko naraz sa nedá, ale upadnúť do apatie a nerobiť vôbec nič pre spoločnú vec je rovnako nevhodná opačná krajnosť.

-jmb-

Čo je ekologické, je aj ekonomické

Rôzne pojmy z ekologického slovníka počujeme dnes v televízii, rozhlase, čítame v novinách takmer každý deň. Nepatria sem však len ekologické stavby s veľkými nákladmi, ako sú odprašovacie a odsírovacie zariadenia, vodné diela, čistiace stanice či iné. Veľký význam má aj ekologické povedomie každého občana, najmä keď sa bude premietat do každodenného správania. Keď potlačí svoj vlastný záujem a viac bude myslieť aj na spoločnosť, v ktorom žije. Napríklad teraz, v zimných mesiacoch môžeme pozorovať, že majitelia súkromných domov vysypávajú popol na cesty často aj bez snehu či ľadu. Hlavne aby to bolo d'alej od svojho. Keď cesty obschnú, popol sa nám vráti do okien, do záhradiek, všetci ho dýchame nehovoriac o ďalších

aspektoch. Iným neduhom, ktorý nás netčí, je vysypanie odpadkov na rôzne miesta veľmi často do okolia veľkých kontajnerov, či je to už v Tvrdosíne pri píle, v Krásnej Hôrke na Brezine, ale najmä v blízkosti cintorína. Zaráža, že si takto nevážime blízkosť pietneho miesta, kde ležia predkovia mnohých z nás a časom možno aj my sami. A pritom kontajner tam je, aj sa vyprázdňuje, ale smeti sú všade naokolo. V Krásnej Hôrke pri rieke Orave už stoja viaceré garáže. Nebezpečne sa tlačia stále viac ku vode. Je jasné, že autá budú pribúdať, aj sčovať ich treba. Uvažuje sa preto s ďalšou výstavbou v rovnakej lokalite d'alej od obce. Komisia životného prostredia pri mestskom zastupiteľstve sa postavila proti návrhu z viacerých dôvodov: nikto

neustriečne nezodpovedného vodiča aby nevytláč použitý olej či iné mazivá v blízkosti rieky, alebo rovno do nej, aby voda pri umývaní auta netiekla aj inde než by sme ju radi videli. Tiež ich nikto neustriečne aby neničili úrodu na blízkych záhumienkoch. Inou vecou je, že garáže dost' vzdialené od bydliska často vôbec neslúžia na garážovanie, ale na rôzne iné činnosti často hraničiacie s javmi, ktoré už postihuje zákon ako predmet špekulácií. Riešenie vidíme vo veľkokapacitných garážach v blízkosti sídliska možno aj hlbšie v zemi. Určite je to nákladnejšie, ale jednoznačne sa už potvrdilo, že čo je ekologické, je aj ekonomické, najmä v pohľade do budúcnosti nás všetkých.

RNDr. Ján Ciekler

Z OBSAHU ČÍSLA

- Rokovanie mestského zastupiteľstva (strana 2)
- Maličný fond (strana 2)
- Chodenie za šťastím (strana 3)
- Odozva na náš článok (strana 3.)
- Prečo útoky na cirkevnú školu? (strana 4)
- Spoločenská rubrika (strana 4)

Popol na cestách

Po tieto dni zima ukázala svoju pravú tvár. Cesty a chodníky sa pokryli vrstvou snehu a ľadu, stĺpce teplomeru klesá neobvykle nízko. Pohyb v týchto podmienkach skrýva rôzne nástrahy najmä pre staršie osoby. A nakúpiť treba, aj do práce je potrebné ísť. Pomoc je jednoduchá, chodníky a cesty sa posypú vhodným materiálom. Možnosti sa ponúkajú viaceré. Posypový materiál sa hodnotí z rôznych zorných uhlov, rozhoduje dostupnosť, cena. V každom prípade by mal byť bez prachového podielu a inertný. Po rozsypaní sa rozptyľuje do okolia a na jar ho možno pozbierať snád len teoreticky. Topiaci sneh a dážď ho odplavuje, voda rozpúšťa čo je rozpustné a odnáša so sebou. Materiál, ktorý prešiel teplotnými zmenami (popol, škvára, struska) môže obsahovať látky pre človeka a prírodu škodlivé. Každú zimu vidíme najmä v okolí súkromných domov s centrálnym vykurovaním veľmi nepríjemný nešťav. Ano, ide o vysypanie popola na cesty. Zásadne nie na chodník vedúci k domu, ale radšej trocha d'alej od vlastného bývania. Obyčajne na jedno miesto, nie na väčšiu plochu. Aj svoje protišmykové poslanie plní len miestne. Keď sa sneh začne topiť, chodíme po ostrovoch blata, keď cesty obschnú, autá víria drobný prach z popola, ten sa usadzuje na oknách, stromoch, na tráve, padá do záhradiek. Najhoršie, že ho musíme dýchať všetci. Určite to nášmu zdraviu ani pohode nepríadí. Takýto postup je však pohodlný. Veď čo ak Technické služby popolnice nevyprázdnia? Urobíme si aspoň rezervu. Ale pozor, veľmi ľahko sa tento džin z ľaše vypúšťa, naspáť ho však nikto nedostane. Popol patrí do popolnice, všade inde prináša človeku len škodu. Ekologické povedomie začína v disciplinovanom počínaní každého jednotlivca a celej komunity. Tá musí dbať, aby nezodpovední jednotlivci nesiahali na zdravie všetkých. V posypaní ciest sa spoľahnime radšej na Technické služby.

Komisia pre životné prostredie

**POZÝVAME VÁS
NA NÁKUP DO PODNIKOVEJ PREDAJNE
TESLA ORAVA, š. p.**

**Dom služieb
027 44 Tvrdošín - Medvedzie
tel. 0847/2528**

Za výhodné ceny tu dostanete všetky typy farebných televíznych prijímačov zn. TESLA ORAVA, satelitné komplety a ďalšie výrobky podniku!

Využite nami poskytované služby:

- ➔ predaj televízorov na splátky TELORA SERVIS
 - ➔ predaj na všetky druhy pôžičiek
- ➔ predaj náhradných dielov na televízne prijímače
 - ➔ záručný a pozáručný servis
 - ➔ poradenská služba

**K POHODE VÁŠHO DOMOVA
televízor značky**

**R a d a
mestského zastupiteľstva**

Na svojom rokovaní v utorok 28. januára vyhodnotila komisia pre podnikateľskú činnosť a správu mestského majetku, ďalej správu o činnosti finančnej komisie, správu o čerpaní rozpočtu mesta za rok 1991, správu o plnení akcií oddelením výstavby za rok 1991 s predpokladom plnenia v prvom polroku 1992, správu o plnení hospodárskych výsledkov mestského podniku SLUMEX a Technických služieb mesta Tvrdošín a v závere aj kontrolnú činnosť za rok 1991. Množiac sa prípady trestnej činnosti, ale aj udržiavanie poriadku v meste si vyžiadali uznesenie mestského zastupiteľstva o zriadení mestskej polície. Na jeho základe, ale aj na základe už jestvujúcich prihlášok Rada rozhodla o vytvorení päťčlennej konkurznej komisie, ktorá do konca marca 1992 vytipuje kandidátov na funkciu náčelníka a predbežne dvoch členov mestskej polície vzhľadom na vysoké zriaďovacie náklady a obmedzené finančné možnosti mestskej samosprávy. Značná časť rokovania rady bola opäť venovaná problémom s dodržiavaním štatútu mesta občanmi, s neplatičmi poplatkov za odvoz pevného domového odpadu, s údržbou chodníkov najmä pri vstupoch do obchodov a podobne.

-jmb-

M a t i č n é o k i e n k o

**Matica slovenská
je spoluzakladateľom**

**INVESTIČNÉHO PRIVATIZAČNÉHO
FONDU**

Podáva tak pomocnú ruku všetkým svojim členom a priaznivcom i tým, ktorí iba uvažujú aké IČO vписать do svojej kupónovej knižky.

Zisk z Maticného fondu bude rozdelený a jeho časti budú:

- pravidelne vyplácané akcionárom formou dividend,
- použité na ďalšie investície a rast fondu,
- použité na činnosť Matice slovenskej, teda na

**EKONOMICKÚ PODPORU
SLOVENSKEJ KULTÚRY
A**

**PRIAMU FINANČNÚ PODPORU
MIESTNYCH ODBOROV MS**

Zárukou úspešnosti je spolupráca so špičkovými odborníkmi v oblasti prognózovania a podnikania.

**Vaše akcie budeme smerovať
na výrobné odvetvia priemyslu
a agrokomplexu Slovenskej republiky**

**MATIČNÝ FOND a.s.
IČO: 30774888**

Postup:

1. Na vyznačené miesto v kupónovej knižke vpište IČO Maticného fondu
2. KUPÓNOVÚ KNIŽKU:
 - odovzdajte na adrese: Maticný fond a.s.,
Františkánska 2
812 51 Bratislava
 - alebo
 - na najbližšom Miestnom odbore Matice slovenskej (túto službu poskytuje väčšina miestnych odborov)
 - alebo
 - dajte potvrdiť na najbližšej pošte (iba v čase od 17. februára 1992)
3. Všetko ostatné je

NAŠA STAROSŤ - VÁŠ A NÁŠ SPOLOČNÝ ZISK

Podrobnejšie informácie dostanete na adrese:

**MATIČNÝ FOND a.s.
Františkánska 2
812 51 BRATISLAVA
☎ 07/330020, 334265**

H Ľ a d á m ť a , " L á s k a "

Je mnoho ciest, po ktorých by si mala kráčať. Ktorou mám ísť?

Mám svojho boha, alkohol, drogy, cigarety.

nepoznám Ťa.
Ani ja teba, odpovedá
Vďačnosť.
Odchádzam.

1. Zaklopem na dvere "matky".
Otvoríš mi, prosím?
Chod' preč, nemám čas pre teba.
Bolo by si mi na obtiaž.
Odišlo som. Cez kanál do odpadu.
2. Zaklopem na dvere "devy".
Možno si tu. Otvoríš mi, prosím?
Chod' preč, musím spať!
Cez noc som oberala mužov
o doláre a deti o chlieb.
3. Zaklopem na dvere "syna".
Otvoríš mi, prosím?
Odiď, nepoznám Ťa, matka!
Kde si bol do rána, syn môj?
Čo Ťa je do toho,
za tvoje som nepil.
4. Zaklopem na dvere "otca".
Podaj mi ruku a veď ma,
bojím sa ísť samo.
Nemám pre teba čas.

5. Zaklopem na dvere školy.
Tu má byť múdrosť, možno i láska.
Otvoríš mi, prosím?
Čo chceš? Zablúdilo si.
Tu panujú intrigy, závisť, zloba.
Na povale zamknuté sú
múdrosť, láska a dobrota.
6. Idem do obchodu.
Otvoríš mi, prosím?
Zlobný pohľad. Na peňaženku.
Vysyp, čo máš!
Nastúpila moc peňazí, okrádania.
7. Zaklopem u lekára.
Otvoríš mi, prosím?
Som chorý.
Aj tu nastala zmena.
Nevídiš, že Hypokrat už zanikol?
8. Zaklopem na dvere cnosti.
Majú schôdzu, no nepoznajú sa.
Kto si, pýta sa Štedrosť,

9. Kam mám ísť, kde Ťa hľadať,
láska?
Kedy Ťa nájdem?
V roku 1992 a či v roku 2000?
Kde si?
10. Som tu, v srdci človeka,
ktoré je nateraz zľadovatené.
(Našťastie, nie každé).
Ale neboj sa, moje dieťa.
Som tu, vidím Ťa a neopustím Ťa.
11. Ja som Pán celého sveta
a Tvoj milujúci Otec.
Som Boh a Boh je Láska.
Už máš otvorené dvere,
len vstúp a nájdeš ma.

Albína Macková

C h o d e n i e z a š ť a s t í m

V behu dní nášho života vyskytnú sa občas udalosti, ktoré sa svojou výnimočnosťou vymykajú obyčajnému ľudskému chápaniu. Až bezohľadne rušivo a surovo zasahujú do života. O mnohých z nich sa dozvedáme z dennej tlače a žasneme nad nimi. Jedným z mnohých poslaní v živote človeka je túžba po šťastí, hľadanie šťastia. Ktože by ho nechcel nájsť, stretnúť, chytiť ho pevne a nepustiť?

Pravdaže, šťastie má veľa podôb a takisto veľa je spôsobov jeho hľadania, ciest, ktoré môžu viesť k nemu. Nedávno sme sa mohli dozvedieť z novín, že šťastie možno dosiahnuť aj chodením po uliciach. Také ulice /uličky/ by sme teda mohli nazvať ulicami šťastia. A podľa všetkého ich je u nás dost. Takýto spôsob hľadania šťastia má za následok nevyhnutnú likvidáciu zásad morálky, ľudskosti a skutočnej lásky. Znie to azda paradoxne, ale deje sa to. Odvolajme sa teda na spomenutý novinový článok /Láska z Marxovej ulice - v denníku Smer z 13. decembra 1991/ a buďme konkrétni - bez zbytočnej prudérie. Predstavme si ženu - manželku a matku, ktorá sa rozhodla dosiahnuť túžené, vysnívané šťastie tak, že sa

vybrala na ulicu, aby pomocou chodenia po nej (čo je súčasť najstaršieho remesla) dospela k tomuto šťastiu. Najprv si ju ale všimnime, ako sa po celodennej práci doma či v zamestnaní postará k večeru o domácnosť a rodinu, opatrí a nakŕmi deti, uloží ich spať, iste ich na dobrú noc aj pohladká a potuľká, potom ako verná manželka poskytne manželovi patričnú dávku nehy a nakoniec upravená a pripravená poberie sa na ulicu. To, čo urobila predtým doma okolo detí a manžela, to bolo plnenie povinností, životnej náplne, poslaní manželky a matky. Teraz večer odišla na ulicu hľadať šťastie. Neostáva nám nič iné, len sa opýtať: keď večer uložila deti spať, povedala im, kde pôjde a čo bude robiť? A keď sa lúčila s manželom, povedala mu, do akej práce odchádza? To sú otázky, na ktoré nepoznáme odpoveď. Ale ak si predstavíme, že o náplni jej večernej či nočnej činnosti azda vedeli aj deti, aj manžel, behá nám mráz po chrbte a zastavuje sa nám rozum.

Takýmto chodením po ulici snaží sa tá (a možno nielen tá) žena získať svoje šťastie. Predpokladali by sme teda, že veľkosť toho šťastia, po

ktorom túži, bude adekvátna obeti, ktorú na ten cieľ prináša. A hľa! Článok nám hovorí, že to jej túžené šťastie je mať video a auto.

Aké vznešené a ušľachtilé môže byť ľudské šťastie!

P.

O d o z v a n a n á š č l á n o k

Z celostránkového ďakovného listu, ktorý dostala redakcia Tvrdošína od Darinky Laščiakovovej - Gažovej vyberáme len túto časť:

"Ešte som všeličo dlžná aj môjmu drahému Tvrdošínu, ktorého obraz spolu s dobrými ľudmi si nosím v srdci. Darmo je, to je môj domov so zvláštnymi výsadami, ktoré nemá nijaké miesto na tejto zemi...

... a zároveň ďakujem všetkým, ktorí pripravujú naše vzácne noviny Tvrdošín a zasielajú mi ich. Vždy sa veľmi poteším, keď ich zbadám na stole".

Prečo útoky na cirkevné školy?

V poslednom čase sa u nás veľa hovorí o zjednotenej Európe, ktorá vyvoleným a poslušným bude rozdávať svoje rajské plody, no neposlušných a rebelujúcich potresce izoláciou a biedou. Takže zjednotenou Európou sa i láka, ale aj hrozí. Nazdávam sa, že na ceste do Európy by sme mali väčšími myslieť na vlastné korene a národnú identitu. Keď vstupujeme do spolupráce so štátmi západnej Európy, ale aj s inými národmi, ktoré si veľmi dobre uvedomujú svoju históriu, kultúru a národnú identitu, myslím, že to isté by sme mali robiť aj my. Nedostatok v poznaní vlastných dejín, ktorý sa prejavuje v predchádzajúcich generáciách, sa sotva bude dať odstrániť. Ale mladá generácia by v rámci učebných osnov mala spoznať v skutočnom svetle dejiny svojich predkov, našich spisovateľov, ich diela, taktiež spoznať korene kultúrneho života a duchovného dedičstva, ktoré nám zanechali i naši vierozvestovia svätý Cyril a Metod. Pravdivo poznať aj udalosti nášho storočia, okolnosti vzniku spoločného štátu, ťažkosti spolužitia, obdobie samostatnej Slovenskej republiky. Kresťanstvo a cirkev nemožno vynechať z dejín nášho národa. Náboženské vzdelanie v školách má aj preto svoje opodstatnenie. Kresťania, ktorí chcú byť vierohodní a verní evanjeliu, Kristovi, Bohu, musia podporovať a radosť sa, že na cirkevných školách sa budú vychovávať od útleho veku ľudia milujúci sa navzájom, že budú poznať aj zákon cirkevný, ktorý je tak potrebný a podľa ktorého sa treba riadiť a žiť. A čo pedagógovia, vari sa toho boja - nebója, že na cirkevných školách bude aj náboženské vzdelávanie? No niet sa čoho báť, musíme si priznať, že sme chorí možno aj zvyknutí na totalitný režim, ktorý sa nám akosi vžil. Použijme proti nemu jednoduchý liek, pomôžeme našim duchovným predstaviteľom, nepokúšajme sa ich osočovať, ale pomáhajme im v práci. Nerobme im ťažkosti, veď oni vedia, čo potrebujeme my, ale aj naše budúce pokolenie. S radosťou im pomáhajme, veď chceme žiť radosťne a šťastne v našom štáte, meste a dedinke ako naše včeličky, ktorých je až 80 tisíc v jednom úli a každá z nich pracuje čestne na svojom poste. Berme si z nich príklad.

T.Štrnál

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

V JANUÁRI SA NARODILI:

Marek Novák, Alica Letašová, Ivana Krasulová, Michaela Žáková, Jana Mišincová, Anna Kasáková, Michal Garaj, Petra Parížová, Pavol Ďungel, Patrik Chudiak, Mária Ženčuchová, Romana Petrikovičová

Sobáše uzavreté v januári:

Anton Adámus - Eva Danielová
Miroslav Kajánek - Viera Ondříková
Richard Lupták - Beáta Fabová

ODIŠLI Z NAŠICH RADOV

Helena Iskrová - 60 ročná, Rozália Greššová - 84 ročná
Štefan Záhorec - 84 ročný, Daniel Kovalčík - 34 ročný
Anna Brčáková - 64 ročná, Jana Kubincová - 68 ročná

JANUÁR v meteorologickej skratke

Prvý mesiac roku 1992 sa vyznačoval dvomi vývojovými poveternostnými etapami.

V prvej - od 1. do 16. januára bola zaznamenaná najvyššia priemerná denná teplota (PDT) a všeobecne sa teploty pohybovali tesne pod alebo nad bodom mrazu. K zmene došlo v druhej etape od 17. do 31. januára, keď nastalo výrazné ochladenie.

Z hľadiska štatistického najchladnejším dňom bol 22. január s $-12,33^{\circ}\text{C}$ a naopak, najteplejší bol 7. január s PDT $+4,33^{\circ}\text{C}$.

Najnižšia teplota -17°C bola nameraná ráno 22.1.

Najvyššia teplota $+5^{\circ}\text{C}$ - napoludnie 3. a 7. januára.

Na základe zaznamenaných teplôt vychádza PDT v januári 1992 $-1,99^{\circ}\text{C}$. (Pre porovnanie: v roku 1991 to bolo $-1,33^{\circ}\text{C}$ a v roku 1990 $+0,25^{\circ}\text{C}$.)

Z hľadiska počasia bolo 10 dní jasno a slnečno, 5 dní polooblačno, 8 dní oblačno, 2 dni zamračené a dážď a 6 dní - sneženie.

Ing. Igor Hodorovský

Najlepší športovci sú aj v Tvrdošíne

Na slávnostnom aktíve s vyhodnotením najlepších športovcov a kolektívov Oravy za rok 1991, ktorý usporiadal Okresný útvar Slovenského združenia telesnej kultúry Dolný Kubín 6. februára 1992 v spolupráci s okresným a obvodnými úradmi, boli ocenení aj traja športovci z Tvrdošína:

Zdeno Drbiak - stolný tenista-majster kraja starších žiakov,
účastník majstrovstiev
Slovenska i ČSFR,

Vladimír Brodňan - 15 ročný dorastenec - osembojár,
majster Slovenska

Peter Šaško - jachtár, medzinárodný majster SR v triede
Európa a druhý na majstrovstvách ČSFR

Tvrdošín ■ Tlačový orgán Mestského úradu ■ Vydáva MsKS Tvrdošín ■ Zodp. redaktor: Jozef Miloslav Bašista ■ Vychádza raz mesačne ■ Náklad 500 výtlačkov ■ Noviny pripravila systémom DTP divízia výpočtovej techniky a výtlačilo reprografické stredisko divízie OTS, TESLA ORAVA š. p. Nižná.